

УМОВИ ПРИЙНЯТТЯ НА ПБФ В ПРЯШЕВІ
на шк. рік 1981—1982.

Православний богословський факультет в Пряшеві приймає на шк. рік 1981—1982 кандидатів навчання за таких умов:

а) До однорічного підготовчого курсу при ПБФ можуть бути прийняті кандидати, які мають принаймні 17 років і котрі не мали змоги закінчити середню освіту.

б) На I курс Православного богословського факультету можуть бути прийняті кандидати, котрі закінчили повну середню школу з матурою. Власноручно написану заяву треба подати на адресу Православного богословського факультету в Пряшеві, вул. Сладковичова, № 23, прикладаючи такі документи:

1. Метрику про хрещення. 2. Останнє шкільне свідоцтво. 3. Лікарську посвідку про стан здоров'я. 4. Життєпис (у двох екземплярах). 5. Рекомендацію місцевого священика.

Заяви разом з вищенаведеними документами, треба подати на деканат ПБФ в Пряшеві до кінця квітня 1981 р.

Слідуючий номер вийде 2 березня 1981

Видає: Православна Церква в Чехословаччині у ЦВ у Братиславі. — Редакція: 080 01 Пряшів, вул. ім. Словацької республіки рад № 1, тел.: 313 79. Керує редакційна колегія. Відповід. редактор проф. Др. Стефан Пружинський, технічний редактор Г. Ференцова. — Виходить 12 раз у рік. — Друкують Дуклянські друкарні, н. п. Пряшів. Річна передплата 12 Кчс, один номер — 1 Кчс. Річна передплата для кордону — 2 долари — Поширює ПГС. Замовлення приймає кожний поштамт і листоноші. Закордонні замовлення треба надсилати на адресу PNS — Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48. Дозволено постановою SÚTI 15/10 z 27. 12. 1972. Číslo indexu: 49 894.

✠ **ЗАПОВІТ**
СВ. КИРИЛА І МЕФОДІЯ

РІК ВИДАННЯ XXIV МІСЯЧНИК ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ № 2/1981

Евреи ся барс пишили,
 Як Христа на крест прибили.
 Так думали: уж им кінець,
 Бо тот их молодой «борець»
 Престане людей дурити
 А нову виру ширити.

Не буде чуда робити,
 Мозгы массам колотити,
 Тишилися, ликовали,
 И плясали и спивали;
 «Назаретского распяли!»
 Фарисеи ся скламали.

Мучили Го так ужасно.
 Ох! И подумати страшно,
 Світ то не чул и не видил,
 Кто за всим тым строго слидил,
 Тот странны картины видил.
 О том думати опасно.

Били Го и мучили Го,
 Бог Отец вист, же як довго,
 Найперше по лицу удар,
 Потом бичеваний конарь,
 А тернием винчанье,
 На то нит высказанье.

И крест тяжкий мусил нести
 На Голгофу — а в болести,
 Поруганный, пораненный,
 Трикратно к земли зваленный
 От великой тярхи креста.
 Ослабленно Тило Христа.

Пришла послідна година,
 Пречиста смотрит на Сына,
 Видит Его страшны муки,
 Исус прорекл для розлуки:
 «Се сын твой — и Мати твоя,
 Совершилась моя доля».

Склонил главу — умер Христос!
 По всей земли — случилось чтос;
 Весь мир трясся от ужаса,
 Тма аж до третього часа,
 Страх великий на живу тварь,
 Страхом обнят и сам Цезарь!

Настал покой — прошла буря.
 Йосиф от Ариматся
 Снял тило Исуса Христа
 С животворящего Креста.
 Плащенницей Го обвили,
 В Йосифов Гроб Го вложили.

Мудрий і побожний автор книги Проповідника написав прекрасні слова про те, що все на цьому світі має свій час: народитися, будувати, засмучуватись, втішатись, збиратись і помирати (3, 1-8). І так само буває і в нашому духовному житті, в житті Церкви Божої на землі, де все має свій час і порядок (1 Кор. 14, 10). Під час великих свят, якими є Рождество Ісуса Христа і Пасха, ми немовби лишаемо боком кожен жаль і смуток, не задумуємось над своїми слабостями і гріхами, але радуємось і втішаємось. І може, кожен з нас добре пригадує собі слова св. Йоана Златоуста, як цей святий отець закликає всіх вірників до багатого столу духовної гостини і веде нас до того, щоб на цей момент ніхто не був смутний, щоб ніхто не оплакував свої гріхи, бо із Гробу Христа прийшло відпущення гріхів. Але зовсім інакше ми маємо поводитись в дні Великого посту, коли Свята Церква нагадує нам останні дні, Страшний Суд і веде нас до покаяння, коли приходить Син Божий, щоб віддати себе смерті за наші гріхи, в інтересі нашого спасіння.

Але як же ми маємо дивитись на свято Стрітення Господнього? Чи маємо радуватись, або сумувати? Відбувається воно коротко після радісних днів Рождества Ісуса Христа і по Богоявленні во Йордані, коли віруюча людина починає готуватись до посту і молитви, до часу покаяння, а тому в піснях цього свята звучить радість, але й роздум над собою. В тропарі на це свято співаємо так: «Радуйся благодатная Богородице Діво, із тебе бо возсія Солнце правды Христос Бог наш, просвіщай оущія во тме...» Це властиво ще різдвяна радість, яка охоплює душу віруючого, прославляюча Бога за велике діло спасіння. Однак відчуваємо тут і слова, які примушують думами над ціною нашої радості. Після того, як старенький Симеон дякував Богу (Нині відпускаєши...) і поблагословив Йосифа і Марію, сказав: «Ось призначений Цей багатом на падіння й устанання в Ізраїлі, і на знак сперечання, — і меч душу прошіе самій же тобі, — щоб відкрились думки сердець багатьох» (Лк. 2, 34-35). Хоч ці слова не були одразу ними зрозумілені, але настав час, коли вони сповнилися і Марія пережила все, що благовістилось і пророкувалось, особливо тоді, коли виділа Сина Свого на хресті як жертву за спасіння цілого людського роду. Це той меч, який пронзив душу Діви Марії. Християнин усе мусить бути сповнений радості, але ця радість не є забезпеченість і легкий погляд на життя. Це розумна радість, радість від того, що ми єдині з Богом завдяки Ісусу Христу, завдяки Його прищестю, завдяки Його

діла спасительського, а особливо завдяки смерті і воскресення, це радість від того, що смерть уже було переможено, що було переможено зло, що посередництвом святого хреста ми змогли відімерти для гріха і можемо жити знову в Бозі посередництвом Ісуса Христа. Це та радість, про яку апостол Павло у Посланні римлянам говорить, що вона не дозволить, аби нас хтось розлучив з любов'ю Христа (8, 35, 38-39).

Майже у кожному храмі є ікона Голгофи, а тому завжди, коли входимо у храм, задумаємось над її змістом і словами щирої молитви порозуміємо багато з того, що ця ікона і нею зображена дійсність означає, порозуміємо, як возз'єднати радість з сумом над тим, що причиною Голгофи були наші гріхи, ми порозуміємо зміст Стрітення Господнього. Від Голгофи веде час, призначений для нашого відродження для вічного життя, час, коли маємо померти через гріх, час любові до Бога і Його священного Завіту, час покаяння, час радості для дару благодаті, якою нагороджує нас щедро Господь Бог. Жертва Христа як жертва любові дає нам радісну впевненість у тому, що ми улюблені Богом, що і за нас пролягла Його свята кров. Але дивлячись на Голгофу, ми мусимо усвідомити собі нашу провину, нашу грішність, нашу часту невдячність і байдужість. Дуже часто ми вертаємось до такого способу життя, якого ми зреклись у святому хресті. Там ми завіщали, що будемо вірити і служити Христу. Однак вірити означає і любити, любити означає і вірити, бо віра від любові невід'ємна. По-християнськи любити може лиш той, хто вірить в Христа, а жити з віри може лиш той, хто Христа любить. В одній духовній пісні Великодньої П'ятниці говориться про нашу невдячність дуже вдалими словами. Люди мої, каже Господь, що Я вам зробив, що віддячилися мені так? За манну, якою Я кормив ваших батьків у пустині, ви дали Мені оцет, за любов, яку Я проявив до вас, ви прибили Мене на хрест. А це той момент, коли повнілись слова старця Симеона про те, що меч пройде душу Діви Марії. Ці слова духовної пісні багато чого можуть говорити і до нас, бо і ми сьогодні за цю безмірну любов Бога до нас часто віддячуємось брехнею, злобою, невдячністю і кожним гріхом, що знаходить своє місце у нашій душі. І нам сьогодні Христос говорить: «Люди мої, що Я вам зробив, що віддячилися мені так?» На так поставлене питання ми з трудом глядали би відповідь. Але відповідь є: це наше покаяння, наше усвідомлення провини, наша рішучість жити нове життя, як це ми завіщали Христу у святому хресті, наша рішучість любити Христа і Його правду, наша рішучість вернутися до Нього, і хоч як далеко ми не були би від Нього, до чого виразним

прикладом нехай нам служить повернення блудного сина. Як на прикладі блудного сина, так і на власному досвіді ми знаємо, що людина навмисно уникає від того, щоб критично глянути на своє життя, а найчастіше цим є якась життєва трагедія, яка примусить задуматись над собою, над своїм дотеперішнім життям і дасть імпульс для духовного перетворення, а іноді це стає і неможливим або не залишиться для цього час.

Якщо ми в день свята Стрітення будемо слухати слова Євангелія, зупинімось особливо на тій частині слів старика Симеона, де говориться, що Ісус Христос буде одним на падіння, бо не порозуміють прояв любові Бога до людей, не порозуміють слова і діла Ісуса Христа, але і те, де говориться, що Ісус буде «на устанннн», тобто що багато завдяки Ньому пізнають правду, повернуться до Бога, повірять у Христа як Сина Божого і на Нього будуть покладати всю свою надію. Коли ми між тими, для яких Христос камінь спінкавання, то поспішим, щоб відійти з такої дороги, спам'ятаймося і час покаяння використаємо для духовного оновлення і повернення до Христа, Який хоче, щоб всі люди спасеними були. А коли ми між тими, які свою надію покладають на Христа, то намагаймося, щоб ми не зійшли із такої дороги, щоб ми і далі духовно зростали во Христу, щоб Христос вообразився у нашому лиці. В своїх молитвах ми не сміємо забути ні про Ту, Яка була Матір'ю Спасителя і сталася нашою Заступницею, нашим захистом і опорою. Ми навчимося від Неї, як треба віддавати себе Волі Божій, щоб разом з Нею ми могли сказати: «Ось слуга Господень, най станеться за Твоїми словами». Бо і ми покликані, і нам віддані дари Духа Святого, ми живі чада тіла Церкви, живі храми Божі, і нас завжди осповляє Слово Боже і Божя Вість. І насправді ми будемо глухі до батьківського поклику Бога?

Лише дорогою спасіння, лише таким чином ми впізнаємо, що «смуток для Бога чинить каяття на спасіння, а про нього не жалуюмо» (2 Кор. 7, 10). Смуток над тим, що ми грішили, є початком майбутньої радості. Про це каже і Господь: «Так сумуєте й ви ось тепер, та побачу вас знову, — і серце ваше буде радіти» (Йоан 16, 20). Нехай і наш смуток, що ми гірші хулили на Бога і тим самим шкодили і собі, переміниться на радість з покаяння, на радість з нового життя, з того, що Бог буде знову у нас і ми в Ньому.

Прот. Ш. П.

Покаяння двері отверзи ми Жизнодавче

Такими словами богослужбової пісні свята Церква веде нас на дорогу блаженного життя. Жизнодавець — розп'ятий і воскресий Христос нам має відкрити двері покаяння. Він має викликати у нас банування за наші гріхи. Чому якраз Він, Якому ми відповідалні за наші гріхи, має викликати у нас почуття ганьби за наші гріхи? Чи, може, ми не можемо без Спасителя сказати чесне і щире слово: «Боже, я згрішив, відпусти мені!» Теоретично за нашою вільною волею це можемо зробити. Але в дійсності це буває важче. Чому? Бо гріхом спливаємо з злом так, що зло стає складовою частиною нашої особи, так що ми слабії не лише видіти власні хиби в справжньому світлі, але особливо їх перебороти. Перебороти гріх означає перемогти не лише силу спокусителя, але перемогти і над самим собою. Боротьба із собою є боротьбою найважчою, але перемога над собою є найкращою перемогою.

Наш Спаситель видить наші слабії сторони, говорить до нас і на наш імпульс нагороджує нас своєю благодаттю — досягти духовну силу боротись із злом і перемогти над ним. Ніхто з нас не позбавлений від Божої благодаті, кожен має її в достатній мірі. Однак лише треба відкрити свої серця перед Спасителем, щоб і той найменший промехуток Його благодаті досяг наше серце і духовно його оживив.

Якраз словами: «Покаяння двері отверзи ми Жизнодавче» ми просимо Бога здобути Його благодать, щоб допоміг нам вийти із нечисті гріха і вийти на міцну скалу живої віри. І хоч Божественна благодать приходить до кожного, все ж таки, коли хочемо, щоб формувала вона нашу особу і вела нас до блаженного життя, то мусимо просити її. Ця дійсність, може, здається бути особливою, але вона для нашого спасіння є цілковито необхідна. В цьому полягає велика тайна, що одні в духовному житті відчувають Божу благодать, а інші ні. Один відчуває її життєдайну силу, а інший ні. Коли просимо Бога відкрити двері покаяння словами цієї церковної пісні, то не робимо нічого іншого, як те, що розкриваємо своє серце і душу для Божої благодаті. І тому, співаючи цю церковну пісню, відчуваємо в своєму нутрі щось тепле, зігріває, те, що нас духовно переформовує і робить нас більш щасливими. Які прості слова, а скільки в них блаженності. Чому? Бо нас зігрівають не ці слова, але через відкриті двері покаяння відкриваються нам і брами Божого Царства. Так, відкривається і Царство Боже, адже це і ми не раз відчули. Але чи вступили ми до цього Царства? Може, від радості нам текли і сльози, але як далі ми реагували своїм життям на це прекрасне

відчуття? Сім'я Божої благодаті принесло нашій душі і врожай? Який урожай? Таж урожай покаяння, урожай нашого внутрішнього відродження не лише в період співу цієї прекрасної пісні, але особливо в щоденному житті і праці. Стались ми ліпшими? Чи перестали ми щоденно грішити або зупинились на півдорозі?

Ми не маємо досить сил перемогти зло — свої недостатки? Нам треба пам'ятати, що двері покаяння — це не лише сльози за гріх, але і кусок дороги до повноти життя. Двері покаяння є першим кроком, без якого не можемо йти до Божого Царства. Однак дорога не має лиш один крок, а тому нам треба зробити і другий, третій і далші. Однак важко крокується тому, кому підламлиються від слабості ноги. Він мусить лікуватись і загартувувати свій організм. На духовній дорозі ми маємо виправданий лік — йти за зразком Самого Спасителя нашого Ісуса Христа. А ними є піст і молитва. Ними ми не лише приборкуємо свої слабості щодо гріха, але через них здобуваємо і яснішу картину смислу нашого життя.

Лише постом і молитвою ми можемо привести себе до покаяння і вийти на славний шлях життя в любові і в правді. Якраз тепер, в період Великого посту використовуємо піст і молитву — виправдану зброю Спасителя в боротьбі із злом. Зброю, яка не нищить життя, але оживляє і виздоровлює духовно хворих і помираючих. Зброю, яку краще можна назвати лікарством і даром життя. Їх силу ми можемо розпізнати лише особистим випробуванням, коли відчуємо духовну бодроту, життєвий оптимізм, духовну гострозорість і радість з життя.

Піст і молитва можуть нас привести до щастя лише тоді, коли віддамося йому цілі. В протилежному разі вони виконуються зайво. Ми не можемо бути щасливими від посту і молитви, коли в серці у нас гнів на нашого ближнього. Ми не можемо відчувати справжнє щастя ані тоді, коли при молитві і пості ми думаємо собі, що ми кращі від тих, що не моляться і не постять. В такому разі ми стаємо гордими, а «гординя є началом кожного гріха» (Сир. 10, 15). Блаженність через піст і молитву ми не здобудемо ані тоді, коли їх будемо виконувати лиш як обов'язок, що випливають із настанов Церкви. Хто так молиться і постить, той має радість лише із виконання обов'язку. Але втіху і блаженність через піст і молитву здобудемо тоді, коли будемо усвідомлювати собі все те, що сказано словами пісні, що «храм носяй телесний весь осквернен: но яко щедр, очисти благоутробною твоєю милостію».

Мілан Герка.

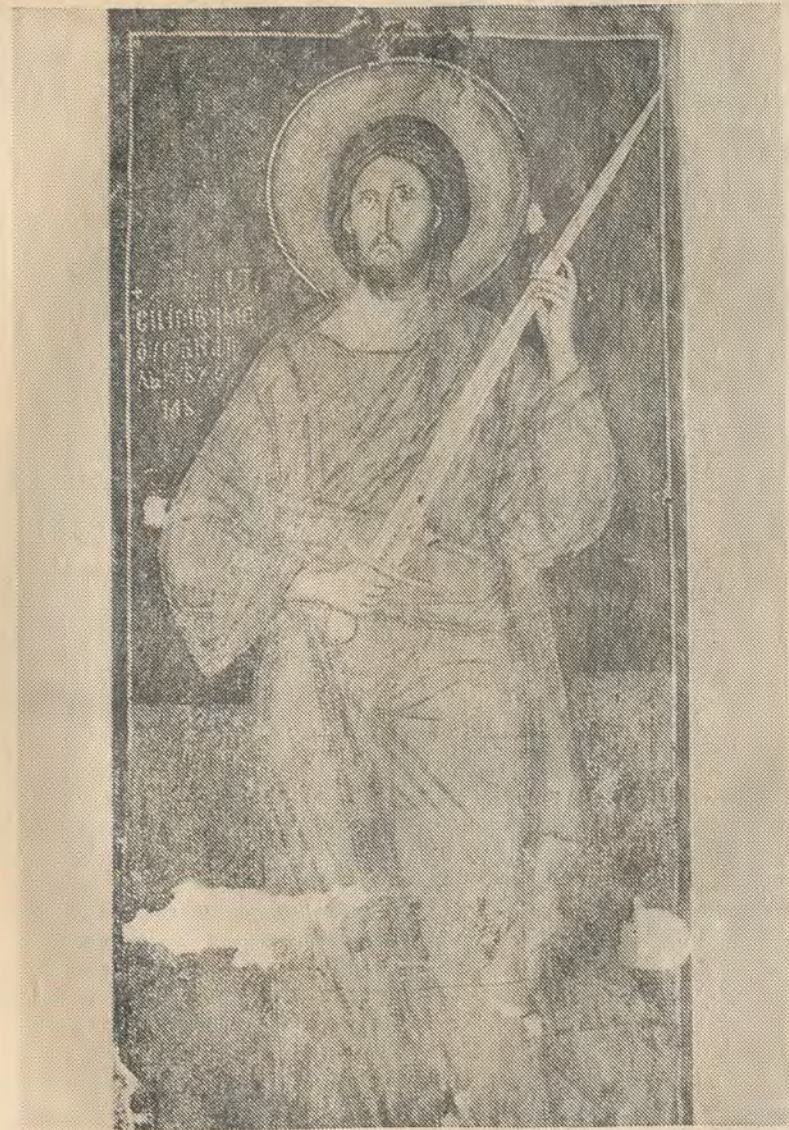
Фарисеї

Наш Спаситель Ісус Христос часто говорив про книжників і фарисеїв і показував на їх нечестиве життя, поведження і нелженауку (Мат. 23, 1-39). У Священному Писанні Старого Завіту є багато прикладів, коли фарисейство довело людей аж до смерті. З Нового Завіту знов довідуємось, що прихильники законників і фарисеїв через свою засліпленість часто різним способом нападали на життя і вчення Ісуса Христа, звинувачували Його, що порушує настанови закону про суботу (Мр. 6, 9) і т. п. Але Спаситель вміло відповідав на всі ці звинувачування, а що торкається суботи, ясно сказав, що людина є господом і суботи (Мт. 12, 8). Щоб вивернути їх помилкові погляди, їх неправильне тлумачення Священного Писання і настанови про суботу, виздоровляє хворого якраз у суботу, щоб так доказати, що Бог є на Його стороні, бо у противному разі Його слова не мали б відповідного ефекту і хворий не був би виздоровлений. Тим самим Він вказав і на Своє походження від Отця Небесного, на Свою Божественність як Сина Божого (Йоан 5, 8-9). Спаситель словами Священного Писання підтверджує, що слова Писання є засобом спасіння і захисту людини, в даному разі виздоровлення хворого засвідчує це, бо і ця форма Його діла була невіддільна від Його діла спасіння роду людського. Отже, не формалізм, навіть не фанатизм, але спасіння людини Спаситель знаходить у кожному слові Священного Писання і в кожній його притчі. І це було причиною, чому фарисеї стали ворогами Христа, ворогами всього, що Він робив і до чого вчив.

Фарисеї створили з людини раба літери Завіту, в той час як Спаситель проповідував визволення людини від сили закону, про визволення з фарисейської п'їтьми і засліпленості. В цьому виявилася найбільша різниця між Христом і фарисеями, між Його вченням і їх вченням. Крім того, в ученні Христа людина знаходила і соціальне визволення: «Нема юдея, ні грека, нема раба, ані вільного, нема чоловічої статі, ані жіночої, — бо всі ви один у Христі Ісусі» (Гал. 3, 28).

Наш Спаситель часто вказував і на діла фарисеїв і книжників, бо одне робили, а інше говорили, на плечі людей клали велике ярмо, але не навчили їх, як треба його нести і самі не намагались цього знати. А коли вже і робили на око добрі діла, то робили це для своєї слави і признання серед людей. Таким чином вони закривали Царство Небесне не лиш перед собою, але і перед тими, що йшли за ними і слухали їх вчення.

Ця група людей дуже легко розпізнається. Вони позбавлені

«Горе вам, книжники и фарисеи, лицемеры, что уподобляетесь окрашенным гробам, которые снаружи кажутся красивыми, а внутри полны костей мертвых...» (Мф. 23, 27)

милосердства, обмежуються цитацією з Писання, поводяться як надлюди, немовби вони безгрішні, і кожного, хто виступав би проти їх поглядів і проти способу життя, будуть переслідувати, принижувати й ображувати. Життя не один раз нам підсуває такий приклад «приятелів», які днес із вами працюють, але вже завтра про нас не хочуть і чути.

Фарисеї — це люди, які самі себе засуджують, принижують в людині людяність, перед собою ставлять високі цілі і для свого я здатні зректися і найліпшого друга. Причина полягає в тому, що вони не знають зломити в собі те, що погане, неправдиве і ставлять перешкоду людяності. Вони легко розцінюють свідомість інших, але їм важче задумуватись над собою, над своїм власним життям і свідомістю. Тому Спаситель нагадує, щоб ми не ставали суддями ніколи і нікому, але щоб завжди дивились на себе, на своє я, на свій людський образ.

Євангеліє радить, щоб ми мали чисте серце, щоб ми не завиділи, запобігали від усякого зла, бо лише так ми досягнемо внутрішню справедливість, справжню християнську досконалість. Вчити інших словом, щоб були добрі — важка річ, легше це можна досягти прикладом, точніше, словом і ділом, бо так стаємо зразком для інших людей, зокрема в щоденній праці, де маємо можливість і нагоду показати справжнє обличчя людяності, братньої любові, справедливості і т. п. Служити Богу — означає служити всьому живому, бо Бог — ЖИТТЯ і ЛЮБОВ, Бог живих, Бог життя і кожного творіння. Кожне багатство світу мине, але залишиться чисте життя як тривала вартість, яке може більше сказати, ніж яке не було б красиве слово.

Людина своїм наземним життям не є лише сама для себе, але і для інших людей, бо без помочі і співпраці інших не може много доказати. Тому нашим обов'язком є створювати добрі передумови співпраці, пошани до людей і до результатів її праці, проявляти скромність, тверезість, людяність і добре ставлення до братів по вірі і до всіх людей нашого суспільства і цілого світу. І коли ми так будемо поводитись, то таким чином реалізуємо своє послання, здійснюємо правду Божу і стаємо учасниками нового життя во Христу, Який через любов до людського роду пожертвував Сам себе, і хоч Він був безгрішний. Тим більше нам треба здобувати любов і правду, адже ми самі ще все в силі зла і гріха, бо Спаситель показав нам дорогу визволення від зла, дарував нам справжню свободу духа і дав нам силу досягти справедливості і справжню людяність на благо всіх нас.

А. Гн.

Чому ми віримо?

Говорити про віру — це приємний обов'язок, бо віра укріплює нас в неспіхах, робить надію, втішає в нещасті, допомагає переносити випадкові кривди, дає смисл життю, допомагає відкривати тайну природи, вчить нас пізнавати непізнане і робить людину людиною — безсмертним живим творінням. Наповняє нас надією, що ціль нашого ества на землі буде реалізована, правда, благодаттю Божою і нашим причиненням, повнотою і досконалістю життя. Тому віра є початком нашого спасіння. Під терміном спасіння ми розуміємо справжнє, повне, досконале життя, наповнене благодаттю Божою і чистою безмежною любов'ю до Бога і всього живого.

Було сказано: «Хто увірує й охреститься, — буде спасений, а хто не увірує, — засуджений буде» (Мр. 16, 16). Це тому так сказано, бо без віри не можна угодити Богу (Жид. 11, 6). Однак хто не хоче служити Богу, той не може мати права на життя в Його товаристві, на життя з Ним. Життя без Нього означає — духовну смерть. Це значить, що лиш віра в Бога дає надію на життя з Тим, в Кого вірую і Кому намагаюся служити. Віра для цієї мети нашого життя є першою передумовою, бо як я можу хоча б подумати на те, що колись буду з Ним, коли я Його не впізнав, бо я не хотів Його пізнати, коли я Йому не служив, бо як я міг Тому служити, в Кого я не вірив?

Тому я вірю, щоб я міг Йому служити. Інакше це не можна, бо надумувати собі, що я вірю і не служити Йому, — це самообман.

Як я можу служити Тому, в Кого вірю, і хоч я Його не вижу? Передусім любов'ю, бо Він — любов. Любов'ю, бо любов не зраджує, любов завжди думає на того, кого любить, любов прагне по тому, кого любить, любов не може гордитись перед любими, любов не може ображати любимого, не може про нього погано говорити, а любов все прагне говорити з любимою особою. Так, Тою Особою, Яку ми зобов'язані все любити, Яку ми не сміємо зраджувати, на Яку ми маємо все думати, за Якою маємо прагнути, перед Якою маємо покорятися, Яку нічим не сміємо образити, погано про Неї говорити, з Її іменем не заграватись (не користатись ним зайво) і з Якою маємо говорити словом, мислю і серцем, просящою чи славословлящою молитвою — це наш Отець Небесний.

Другим проявом нашої любові до Бога є той, що те відношення, яке ми мали зберегти до Бога, будемо застосовувати і до свого ближнього. Бо «хто скаже: «Я Бога люблю», та ненавидить брата свого, той неправдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого бачить, як може він Бога любити, Якого не бачить?» (1 Йоан 4, 20).

Віра, любов — це не слова. Це вчинки, на які здатна лиш справжня людина.

«Яка користь, брати мої, коли хто говорить, що має віру, але діл не має? Чи може спасти його віра? Коли ж брат чи сестра будуть нагі, і позбавлені денного покорму, а хто-небудь із вас до них скаже: «Ідіть з миром, грій-

тєсь та їжте», та не дасть їм потрібного тілу, — що ж то допоможе?» (Як. 2, 14—16). Отже, віра тоді є вірою, коли пишасться ділами, виконуваних на користь того, кого вимагає, хто її потребує. Інакше кажучи, нехай наша віра має будь-які назви, будь-які епітети — чи стара, чи правдива, чи католицька, — завжди вона без конкретних діл — мертва.

«Чи віруєш ти, що Бог один? Добре робиш! Та й демони вірують — і тремтять. Чи хочеш ти знати, о марна людино, що віра без діл — мертва?» (Як. 2, 19—20).

Над цими словами варто призадуматись. Многі з нас — віруючі. Вірять, як наводить Священне Писання, що є один Бог. В порядку, але це роблять і демони, дияволи, як засвідчує св. апостол Яков. Немовби не вірили, коли вони духи і жили в товаристві з Богом, доки не стали гордими. Однак через гординю відпали від Бога і відкинені не тому, що так хотів або хоче Бог, але тому, що через гординю втратили здатність любити, покаятися і просити відпущення. Отже, вони затверділи через ненависть стосовно Бога і всього ества, що служить Богу — вони опинились в такому життєвому стані, яке ми називаємо пеклом. Кожен християнин, який плекає ненависть до ближнього, то дозріває до подібного стану і йому біда, коли перестигне його смерть, адже віра йому в цьому вже не допоможе.

Про Авраама так же сказано: «Авраам, отець наш, — чи він не з діл виправданий, був як поклав був на жертвенник свого сина Ісака? Чи ти бачиш, що віра допомогла його ділам, і вдосконалилась віра із діл? І здійснилося Писання, що каже: «Авраам же ввірував Богові, і це йому зараховане в праведність, і був названий він другом Божим». Отож, чи ви бачите, що людина виправдується від діл, а не тільки від віри?» (Як. 2, 21—24).

Отже я вірю, бо мрію по повноті життя, досконалого, вічного, блаженного, по життю, в якому нас ніщо не може розгнівати, стурбувати, застрашити, засумувати, бо якраз у тому спочиває повнота, досконалість і блаженність життя, що в ньому згадані негативні явища не будуть мати місця, бо те життя буде в товаристві Того, в Кого протягом життя на землі я вірив; життя таке буде атрибутом спасених. Я вірю, бо мрію бути спасеним, після сповнення послання і цілі мого життя на землі.

Але я вірю і тому, бо віра була дана мені у вінець в часі народження, бо вірили мої батьки і свою віру прищеплювали мені в серце, бо до віри привчав мене Сам Бог посередництвом Священного Писання і головню через Свого Єдинородного Сина Ісуса Христа, Який через мене став Людиною, Який є історичною Особою, а історії я теж вірю...

Прот. М. Кернашевич.

Божий Завіт і наша відповідальність

Як добре відомо нашим читачам, Християнська Мирна Конференція, яка свій центр має в Празі, після двадцяти років свого існування стала великим внеском для мирного руху в світі. Вже відбулось п'ять загальних засідань цієї миролюбної організації, а для піднесення авторитету був встановлений особливий комітет по продовженню праці, щоб думки і матеріали, задуми і наміри, які були накреслені на загальних зборах ХМК, не залишались лише на папері, але щоб послужили і міцним імпульсом для ширення миролюбних думок у світі, зокрема між християнами, які своєю єдністю можуть становити собою міцний оплот збереження миру в світі.

Від 13-го до 19-го жовтня 1980 р. відбулось важливе засідання Комітету по продовженню праці ХМК в Айсенаху (НДР), яке проходило під гаслом: «Божий Завіт і наша відповідальність — християни за зміцнення довіри, розрядки напруження, роззброєння і справедливості». У засіданні взяло участь 249 делегатів із 44 країн всіх континентів світу. Головою цього комітету є нам добре відомий Високопреосвященніший д-р Філарет, Митрополит Київський і Галицький. Це засідання поздоровляли передові представники церков і Голова Державної Ради НДР Е. Хонекер. Результати обговорення були сумаризовані в документах, які поступово публікуємо і в нашому журналі.

Символічною є і головна тема засідання комітету: «Божий Завіт і наша відповідальність...», яка ясно говорить про те, що в сьогоdnішній ситуації християни не можуть мовчки дивитись на погіршення ситуації в світі, зокрема на наростання міжнародного напруження внаслідок озброєння. Всі делегати погоджувались на тому, що нарощування озброєння в сьогоdnішньому світі є небажаним явищем і є не на користь щастя і добробуту мільйонів людей в світі, а тому треба возз'єднати всі миролюбні сили на боротьбу за роззброєння і встановлення тривалого миру в світі. Представник США священник Г. Лемер Гейбл підкреслив, що озброєння — це безумство і проголосив, що християни, віч-на-віч опинившись в такій ситуації, не мають іншого виходу, ніж боротись за роззброєння і за взаємну згоду з політикою розрядки напруження. Тому треба возз'єднатись з кожним, хто має подібні цілі і замисли, бо лише єдиний крок миролюбних сил у світі може зробити для цієї справи відповідний відтинок праці і досягти намічену мету. В такій праці треба виходити з любові Божої до людства, з Його спасительської діяльності. І хоч ми через гріх сталися неприємностями Бога, Бог так возлюбив світ, що Сина Свого Єдинородного дав, щоб

примирити світ із Собою і людей навзаєм. І це Божественне діло є запорукою і завітом до майбутнього, основою нашої миролюбної праці, основою християнської солідарності в кожній добрій справі. «Солідарність веде нас до співпраці з усіма людьми і з кожним рухом, якому розходиться про встановлення миру, здобуття справедливості і визволення». Мир неможливий без справедливості, а тому ця теза так часто підкреслюється останнім часом і торкається вона не лише того, щоб люди самі в собі були носіями справедливості, тобто духовної досконалості, але апікується вона і на галузь економічних та політичних відносин, бо всюди там може проявлятися справедливість і несправедливість і торкається тої самої людини. Тому неправильним є, коли про справедливість говориться абстрактно і без конкретних життєвих умов кожної людини, отже ізольовано від цього земного життя. Спаситель прийшов на землю тому, щоб визволити її від прокляття і від сили зла, щоб відновити людину і міжлюдські взаємини, основою яких поставив Завіт про братню любов. Християнство мало мати і соціальну базу, а первісна Церква це повністю реалізувала. Це означає, що вчення Христа мало знайти своє відображення в кожній сфері людського життя і мало дати цьому життю інший зміст, а справедливість мала тут бути тою найхарактернішою особливістю і рисою. Тому Спаситель так гостро засудив тих, які робили зло відносно вдів і сиріт, засудив індиферентність до людських мук, не дивлячись на те, про кого йшла мова, а свою Вість про спасу адресував цілому світу. «Тому справедливість во Христу і справедливість між людьми не є двома дійсностями, які можна відділити одну від одної, але обидві залежні одна від одної... Участь у Христовій справедливості проявляється відповідальністю за справедливість у світі, за рівність всіх народів, рас, за людські права, а тим самим і за мир» (д-р Я. Смолік).

З цієї точки зору на справедливість важливим сьогодні стало питання відповідальності християн за світ. Хоч християнство не може ототожнюватися з ніяким суспільним устроєм і системою, це все ж ще не означає, що не може служити світу і за його стан нести відповідальність. Євангеліє ясно показує, що таку відповідальність усвідомлював і сам Спаситель, тому сповнив цілу волю Отця стосовно світу і сам себе віддав для його збереження. І цю відповідальність за світ поклав на плечі своїх учеників, апостолів і всіх віруючих. Бути сіллом світу і світлом світу — це бути новим квасом для цього світу, перетворювати його, наново відроджувати його і поступово встановлювати нові засади міжлюдських взаємин і до цього нового життя закликати кожного — аж до самопожертви за інших. Християнство для цієї мети не має засоби влади і зброю, навпаки, має свої духовні засоби, а вони міцніші від будь-якої зброї, лише треба їх використати.

З точки зору цього Божественного інтересу про людину християнин не може допускати якое елітарство, бо з зору Євангелія предметом нашого піклування має бути кожна людина, особливо терплячі, а тому Ісус Христос розпочинав свою спасительську діяльність від найбільших грішників,

за що Його жидівська фарисейська еліта засудила як приятеля грішних і митарів. В дійсності це було непорозуміння як Старого, так і Нового Завіту, бо і Старий Завіт вимагав, щоб в Ізраїлі не було нуждаючого. Така концепція життя потім закономірно веде до того, що не може дійти до порушення людських прав, які останнім часом сталися головним предметом інтересу. Який характер несе те нинішнє, деколи аж надмірне, старання про людські права. З одного боку, є країни, які послідовно борються за те, щоб людські права, хоча б ті найосновніші були дотримані, і вони зафіксовані в основних законах цих держав. Але є і такі держави, в яких питання людських прав є небажаним, усувається в сторону, бо розкриває нелюдність режимів у цих державах і політично зневживається на ворожу пропаганду, в той час як громадяни цих держав мусять вдаватися до збройного повстання і борються за свої права. І ця ситуація в світі наочно показує, хто і як ставиться до цього питання, яке складне це питання і що все треба зробити, щоб права людини сталися чимось нормальним і звичайним в житті людини. Однак одне цілком ясне, не можна дотримувати основні людські права, якщо нема справедливого суспільного ладу, коли економіка не буде на користь людей і людського щастя для всіх в однаковій мірі. Така зміна людського мислення, зміна менталітету, вихвання в дусі миру і справедливості буде вести і до зміни стилю життя у всіх його галузях, духовних і суспільних. В цьому напрямі християни можуть зробити дуже багато, і вони у великому боргу перед світом.

На закінчення свого засідання Комітет по продовженню праці ХМК ухвалив кілька важливих документів — резолюції до назрілих питань, які сьогодні рішає людство. На першому місці це «Лист церквам і християнам», в якому підкреслюється необхідність участі християн у справі роззброєння, миру і справедливості в світі, бо до цього нас покликав Бог. Лист був опублікований у 12 номері журналу. Далі, це визначна «Резолюція до питань розрядки і роззброєння», в якій на конкретних фактах вказується, як настало і як доходить до згіршення ситуації в світі, хто має інтерес на цьому і якими засобами це досягається, а одночасно підкреслюється і те, що сили миру не можуть капітулювати, навпаки, мир можна зберегти і ми з вірою в Бога маємо продовжувати вести боротьбу за встановлення тривалого миру, адже Бог є нашою охороною, миром і силою. Наступним документом є «Проголошення до ситуації на Близькому Сході», де ще все не вирішений ізраїльсько-арабський конфлікт і багато людей щодня помирас внаслідок того, що сильні світу цього там мають «свої життєві інтереси». Ці документи теж опубліковані в журналі. У подібному руслі несуться і далші документи, як «Проголошення про Латинську Америку і карібську область», де проходить кривава боротьба між патріотичними силами і реакційними владами цих країн, «Резолюція про Азію», де вже кілька десятиріч імперіалізм навмисно утримує велике напруження, а в'єтнамський народ нового ворога має Китай, який немилосердно нападає на в'єтнамську те-

риторію і нищить все живе. Неспокійним є і старий континент — Африка, сторіччями закабальована колонізаторами, які неохочо здаються дешевої робочої сили і природних багатств цих держав. І ці документи будуть опубліковані, щоб ми бачили, яке велике поле діяльності стоїть перед нами, скільки людей щодня терпить від нестачі і тих найелементарніших потреб для свого життя і щоб ми уміли собі цінувати наше мирне життя і наш життєвий рівень.

Все це як заклик адресується і нам, і нашій Церкві, щоб і ми активно включились до цієї праці для кращого життя людей в світі, для кращого майбутнього людства, бо лише так ми можемо виконати те, до чого нас зобов'язує наша віра, діло спасіння і християнство взагалі, бо воно є благословінням світу і надією людства. Наш Бог є Богом миру, любові і справедливості і до цього закликає і всіх нас, щоб ми були в цій справі Його співробітниками, будівниками справедливості в світі, не дивлячись на те, про яку галузь життя розходиться і про кого йде мова, бо ми живемо вже у новій ситуації, живемо во Христу, а Той своїм ділом возз'єднав в Собі і відновив ціле людство без різниці: білі чи чорні, багаті чи бідні, грішні чи справедливі, бо всі вони є предметом Божої любові, Божественного Прозріння, і Бог хоче, щоб всі дозріли до пізнання правди і спасіння.

Прот. Штефан Пружинський.

Загальні збори Регіонального об'єднання

ХРИСТІАНСЬКОЇ МИРНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, БРНО, 4 ГРУДНЯ 1980 Р.

Наприкінці минулого року ми зішлись на Загальних зборах у важливих справах, щоб обмінятися досвідом і практикою окремих церков в інтересі зміцнення миру в світі і щоб таким чином ми поповнювали свої інформації. Священне Писання пересвідчує нас у тому, що життя, здоров'я людини і мир є найважливішими дарами Божими і ми желяємо, щоб кожен користувався плодами наземного життя, готуючись передусім до вічного життя. Справжній і справедливий мир спочиває не лише у тому, що не воюється із зброєю в руках, але в ньому ми знаходимо великі вартості. Безпека, мирне життя. Яка ціна цих слів. Мир не можна виразити одним словом. В ньому є основа і джерело благобуту людини. В спокої радується із життя, постійно удосконалюється, відчувається щасливою, зростає її життєвий рівень, науки і культури. Мир означає щире і чесне людське відношення до родини, до сусідів, до суспільства і взагалі до всіх людей. Мир — це повнота добра, сердечності до інших людей. В мирі людина працює з оптимізмом і надією дивиться вперед, бо пересвідчена про майбутнє своєї сім'ї і свого народу.

Виходячи із цього факту, мирну працю ми вважаємо в рамках нашої Церкви одним з найважливіших завдань. Тому цим питанням займаються всі статутні складові частини Церкви на своїх засіданнях, як, наприклад, Собор, Пленуми Митрополитної і Єпархіальних Рад і богословський факультет, на приходах — рада старійшин і окружні архідеканські наради

духовенства, а також їх система освіти. На біблійних годинах самі вірники вийшли з ініціативою, щоб часом включати і тематику з питань боротьби за мир. Відгук є добрий. Тим самим ми встановлюємо, як вірники щодня сліdkують за щоденною пресою і реляціями, як реагують на питання роззброєння, розрядку напруження і співпраці між народами, що тісно поєднане із зміцненням миру в світі. Як і в інших церквах єкуменічні ради, так в нашій Церкві відбувається збір грошей на фонд ХМК, Регіональне об'єднання ХМК, День Африки та ін.

І сьогодні за Вашою згодою зупинюся над сучасними питаннями. З щоденної преси і реляцій ми сліdkували за ходом засідання в Мадриді. Ми стурбовані тим, до чого зріють своєю антимирною політикою США і країни Північноатлантичного пакту, вони гальмують прогресивний розвиток штучно виконструйованими причинами. Ми не можемо не відчувати страх від того, що цей світ, який створив Бог через свою благодать на благо людини, знаходиться у великій небезпеці. Імперіалістичні країни, які смакують на озброюванні, готують падіння світу. Але це люди, за яких проливав свою кров і наш Спаситель Ісус Христос. І Він ніколи не перестав любити Свій народ, людський род. Своім втіленням прийшов поміж нас, жив серед бідних юдей, зблизився із людиною і стався одним з нас — чистим від поскверни гріха. Він стався милосердним Самаритянином для всіх ранених гріхом, виликував рани і попереджає, щоб ми не допускалися, дальших гріхів, які стоять на перешкоді до життя вічного.

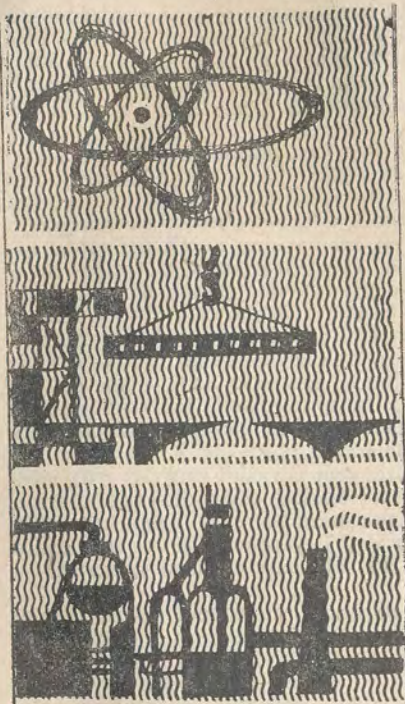
Церкви в світі на сучасному етапі небезпечної ситуації стоять перед важливим рішенням. Куди стати? — З тими, які брехливою пропагандою впливають на миролюбних людей у світі і нападають на них? Здоровий глузд нагадує, що єдина дорога християн — це мир і гуманне зусилля про благо і щастя кожної людини в цілому світі. Не слід нам пасивно дивитись на такий розвиток.

Велика спокуса спіткає християн, які підтримують озброювання, і вони подібні до тих розбійників, які напали на невинну людину, що йшла по дорозі. Поставмо собі питання, на що вказує у цій притчі Ісус Христос, взявши за приклад священика і левитяна — особи слуг Божих, щоб цим самим попереджувати байдужих слугів храмів і християн взагалі? Людей, які не впізнали в людині свого ближнього і величезні матеріальні засоби викидають на озброювання, а залишають непоміченими помираючих від голоду і бідних й загрожують цілковитим винищенням цивілізації і взагалі роду людського. Це і є найбільше зло!

Питання, чи і далі буде жити людство або зазнає цілковите винищення зброєю, якої зібралась вже велика кількість — це перш за все питання моральної сили, щоб людство вийшло з того паморочливого кільця взаємного відчуження. Якщо воно не порозуміє серйозність ситуації і буде на-рошувати недовіру, може і цілком випадково перерости до всесвітнього збройного конфлікту така серйозна ситуація. І наперекір всіх переговорів чільних політичних діячів Сходу і Заходу, світ опинився у великій небезпеці існування. Доплачують на це все невинні люди, адже керівною силою у наземному житті перестала бути любов. На цій ділянці ми, християни, маємо що здоганяти і виховувати людей до почуття відповідальності за кожну людину і за цілий світ. До цього прагне вже повних 20 років і Християнська Мирна Конференція, впливаючи на свідомість тих християн, які досі не знайшли своє відповідне місце в рядах борців за мир у світі. Отже, браття і сестри, з молитвою про поміч Божу підємо вперед до повної перемоги миру у світі і тим самим і за збереження людства та його здобутків.

Митрополит ДОРОФЕЙ.

В інтересі перемоги трудящих

Лютневі події 1948 р. назавжди залишаться переломною віхою в історії наших народів. Це був дальший етап розвитку революційного руху трудящих у нас, дальший крок демократизації й захоплення влади в країні всім народом. Наші народи вели не одну боротьбу за свою національну і соціальну свободу. пробували розбити Австро-Угорську монархію, боролись за права трудящих під час першої Чехословачької республіки, проти експлуатації і неволі, многи поклали своє життя в боротьбі проти ненависного фашизму і продовжували вести безкомпроміс-

ну боротьбу з реакцією і після визволення Чехословаччини славетною Радянською Армією. Саме це визволення зміцнило робітничий клас в його справедливій боротьбі за права трудящих, за ліпше і краще життя в нашій державі. Зібраний досвід був достатнім для того, щоб в 1948 р. вся влада перейшла в руки всього народу і щоб можна було розпочати будувати нове суспільство на зовсім інших і демократичних основах. Деталі Лютого 1948 р. всім нам добре відомі, однак треба їх завжди пригадувати, бо це не було легке і самозрозуміле — це був результат довготривалої боротьби робітничого класу і всіх прогресивно і демократично мислячих людей у нас. Ці досягнення нам треба берегти, помножувати, щоб наші народи могли самовпевнено йти вперед у будівництві нового суспільства. Як в 1948 р. треба було немало розуму і відваги провести тверду боротьбу з реакцією, так треба і тепер захищати досягнення Лютого, бо завжди можуть знайтись ще такі люди, які були б здатними повернути колесо історії назад, знищити досягнення Лютого і не боялися б встановити старі буржуазні порядки, про що нас ясно пересвідчив і 1968 рік. Цей факт наш народ мусить завжди мати на увазі, мусить старанно берегти досягнені успіхи і мусить бути свідомий того, що без розгрому фашизму Радянською Армією, без усунення від влади буржуазії, яка ще все панувала у нас в той час, не було б сьогоднішньо-

го дня, не було б нинішнього життєвого рівня і всебічного розвитку нашого суспільства як з боку культурного, так політичного, економічного, соціального і т. д. А це все нам вдалось досягти тому, що тут не виступають на передній план інтереси багатіїв, кулаків і фабрикантів, але все це спільний інтерес всього народу.

На сучасному етапі наш народ на досягнутому рівні загального розвитку мусить боротись за те, щоб утримувати дотеперішній тренд, щоб все позитивне помножилось, щоб далі розвивалось все те, що розкрили перед нами наука і дослідження, і щоб все це було дане на службу народу і щоб сталося передумовою дальшого успішного розвитку нашого суспільства. Цю працю за нас ніхто не може зробити, ніхто замість нас не буде намагатись знефективнювати працю, виробництво, професійну майстерність, патріотичне ставлення до праці, свідомо застосовувати талант і винахідливість, використовувати час в трудовому процесі і поза ним. Ніхто нам не буде зліпшувати міжлюдські взаємини, чемність, моральність, відповідальність, людяність, бо якраз нашим завданням є досягти це. Тема — проблема гуманізму, людяності є в центрі інтересу всесвітньої громадськості. І якраз думка людяності та ідея справжнього людського життя починає бути метою всесвітнього прагнення, а тому так зростає рух за мир, який хоче активно допомогти досягти цю мету, щоб люди могли жити на землі мирно, без страху за завтрашній день, з впев-

неністю, що можуть застосувати всі свої сили і що результати їх праці будуть служити добру і щастю всіх людей на землі. І все це — також заповіт Лютого, це заклик продовжувати вести роботу на розпочатому шляху, щоб і інші народи бачили в нас приклад і безстрашно й за нашої допомоги здобували і здобули національну і соціальну свободу, бо чим більше вільних народів і людей буде на землі, тим реальнішими будуть сподівання людства на світ без страждань і біди, тим більше сил будуть мати ті, які ведуть боротьбу за свою свободу.

Тому нам не слід недооцінювати результати Лютого 1948 р. і слід сповнювати всі сподівання наших народів. І наше духовне життя й наша Церква в багато чому вдячна саме тим подіям, які відігрались вкінці другої світової війни і лютневим подіям 1948 р., бо без цього наша Церква лише з малою надією могла рахувати з тим, що має сьогодні, ставши рівноправною перед законом із усіма іншими церквами в нашій республіці і проживаючи сьогодні повноту духовного життя, виконуючи своє послання в світі як носій явленого вчення і благодаті; допомагає рішати многи соціальні проблеми, а особливо допомагає боротись за збереження миру в світі, бо це наш спільний і святий обов'язок. Нинішнє погіршення ситуації в світі знову нам доказує, що ми не можемо почитати на вавринах, але треба твердо просувати правду, справедливість і мир в світі і таким чином спільно перемагати все те, що вже віджило свій час, що є

справді реакційне, а саме з різних точок зору — політичної, соціальної і релігійної, бо чим людина зріліша, тим досконалішими мусять бути форми її суспільного, культурного і релігійного життя. І ми були б насправді наївними, коли б не виділи прогрес у світі і залишалися на старих, вже давно віджилих способах життя, бо як світська культура, так і релігія побудовані на

таких підвалинах і пинціпах, що вимагають завжди щось нове, досконаліше, глибше, хоч це зовсім не означає, що ми тим самим провінїлись проти правди і основ віри. Святий Дух оживляє Церкву, веде її від правди до правди, від одного ступеня досконалості до дальшого. а тому людина не може залишитись в одній формі, в одному способі, бо це було б збідненням.

Ювілейні торжества ХРАМОВОГО СВЯТА В БАЕРІВЦЯХ

У неділю, 23 листопада 1980 р. в Баєрівцях відбулись торжества храмового свята на честь св. архангела Михайла, поєднані з святкуваннями сотої річниці від будівництва храму (1880 р.).

На торжества прибув і Преосвященніший владика Николай, єпископ Пряшівський, у супроводі митр. прот. Михайла Кернашевича, директора Єпархіальної Ради, д-ра прот. Штефана Пружинського, декана ПБФ.

Вірники зібрались заздалегідь і вітали владика із супроводом поблизу фари. Діти зачитали віршики, а за кураторів хлібом-сіллю вітали владика куратори Штефан Кордяк і Андрій Кундрачик. Перед храмом гостей зустрічав настоятель Йосиф Фрицький. Народ вітав свого владика піснею: «Слава во вишніх Богу і на землі мир...» Храм був цілком переповнений віруючими як місцевими, так і з околиці. Присутні були вірники і з інших церков. Вірники вже при приході архієрея у храм відчували велике духовне піднесення, яке дедалі наростало із богослуженнями. Преосвященніший владика освятив велику ікону св. архангела Михайла, патрона храму, яку вірники принесли до храму на честь сторіччя з дня будівництва.

Під час св. архієрейської Літургії проповідував д-р прот. Ш. Пружинський. Слово до вірників говорив і Преосвященніший владика Николай, які слухали його з великим інтересом і любов'ю. Владика дякував вірникам за зразкове релігійне життя, за прикладне старання про храм і пожелав їм щедроту Божої благодаті і поблагословив їх. При цьому церковним представникам і вірникам співалось многолітствіє.

За кураторів, фундаторів і вірників, які будували храм, у суботу, 22 листопада 1980 р. служилась задушна св. Літургія, а при архієрейських богослуженнях служилась панихида.

По мируванні і вечерні відбувся обход храму з читанням Євангелія.

Про історію села, приходу і храму нам відомо стільки, що село Баєрівці згадуються вже в 1336 р., а як приход в 1626 р., метрика записується від 1776 р. Фара була побудована в 1895 р. Площу на будівництво храму дарувала побожна родина Берзевіція. Храм розпочали будувати в 1880 р. за допомоги родин Берзевіція і Шаламона за участі вірників в Баєрівцях. Храм будували протягом двох років і засвячений був на честь св. архангела Михайла.

В селі є три цвинтарі. Найстарший з них не користався від непам'яті, другий поблизу храму був заповнений в 1934 р. На цьому ж цвинтарі було поховано і 68 радянських воїнів, які полягли під час визволення села 20 і 21 січня 1945 р., але пізніше їх було перевезено на спільний військовий цвинтар на Даргові. Дальший цвинтар є від 1935 р.

Село зазнало і сумні події. 21 вересня 1955 р. село захопив страшний пожар, який спалив майже ціле село. Пожар обійшов храм, фару, школу і кілька будинків. Вірники опинились без стріхи над головою. Та держава їх не лишила поза увагою. Село поступово було знову відбудоване на державні кошти. Нині в селі є будинок культури, основна школа, дитячий садок з їдальнею, селом веде асфальтована дорога. Поблизу села є природний амфітеатр, де часто на торжествах виступають і жителі нашого села в українських народних кроях.

Життя вірників побожне, помітне на ньому успадкування багатих культурних традицій.

Йосиф Фрицький, настоятель.

Загальний погляд на Баєрівці.

Похана до священника

Віруючий усе мусить пам'ятати нагадування слова Священного Писання із Старого і Нового Завіту про похану до священника. Про що може вказати хоча б на цих двох висловлюваннях: «Від усього своєї душі бійся Бога і його священників шануй. Від усіх сил люби свого Створителя і не залишай Його слугів» (Сир. 7, 31-32), «Згадуйте наставників ваших, що вам говорили Слово Боже... і переймайте їхню віру... Слухайтеся ваших наставників та коріться їм, — вони бо пильнують душ ваших, як ті, хто має здати справу. Вони най роблять це з радістю, а не зітхаючи, — бо це для вас не корисне» (Жид. 13, 7, 17). Під час кожного богослуження священник молиться за всіх людей: за свій приход, родини, подружжя, хворих, роблячих, подорожуючих, за мир і щастя людей, за усунення кожного нещастя від людей. Так і віруючі мають молитися за свого настоятеля, «най роблять це з радістю, а не зітхаючи». Многі з християн це так і роблять, але є і такі, які про таку справу ані не згадали, є і такі, що не забувають ні на образі або ще щось гірше. Наш Православний богословський факультет підготував для життя і для праці в Церкві многих молодих людей, і хоч не усі сталися священниками і застосовують свій досвід на інших робочих місцях або в роках кризи перейшли до іншої церкви. Сьогодні всюди поважають православних священників, в тому числі й випускників нашого факультету, бо Православ'я пред'являє такі вартості духовного життя, які важко знайти в будь-якій іншій церкві і поділяється на рішення всіх сучасних проблем життя дома і за границею.

Праця з людьми нелегка, що, напевно, міг би підтвердити кожен психолог, керівний працівник і той, хто у своїй праці приходиться до стосунку із людьми. Послання священника є, щоб залишив 99 праведних і йшов глядати і ту одну втрачену душу, щоб не закопати ні один талант, але помножити і його як справедливий слуга Христа. Як кожна робота, і священнича має свої радісні і приємні моменти, але й неприємні та важкі, має своїх поклонителів, але і недоброзичливців. Є і такі села, де навіть нелюдяно уміють перебирати священників, ставлять перед нього великі вимоги з кожного боку, що до певної міри і справедливе, але самі вони не дали ні одного кандидата для богословського факультету, щоб стався священником і міг помагати Церкві на іншому місці. Ставлять великі вимоги до священника, але не завжди ця вимогливість пов'язана з пошаною до священника і з порозумінням до його потреб, до його життя. Правильним є «просити Господа жнив, щоб послав робітників», але для того

ми мусимо і самі щось зробити — послати своїх синів і внуків для такої роботи, щоб «Господь жнив» мав з чого вибирати для кожного місця в Церкві, бо в ній є різні дари. «І Він, отож, настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів, щоб приготувати святих на діло служби для збудування тіла Христового, аж поки ми всі не досягнемо з'єднання віри й пізнання Сина Божого, Мужа досконалого, у міру зросту Христової повноти, щоб більш не були ми малолітками, що хитаються й захоплюються від усякого вітру науки за людською оманю та за лукавством до хитрого блуду, щоб були ми правдомовні в любові, і в усьому зростали в Нього, а Він — Голова, Христос» (Еф. 4, 11-15). Це програма Церкви, як визначив її сам Спаситель, тому всі ми мали б над цим задуматись і досліджувати, чи чимось не боргуємо Богу і людям за дар спасіння, за тих, що проповідують Його Слово. Тому станьмо поширювачами пошани до священника, поширюймо правильний погляд про священників і священниче послання взагалі, правда, з винятком тих, які самі дають імпульс для розчарування, говорім про потребу священників і про їх велику службу, щоб таким чином ми спільно добре будували Тіло Христа, тобто Його Святу Церкву, Якої Главою Він являється.

Ми не даваймо себе відраджувати тим, що зустрінемося із вірниками, які уміють зневажати священників, нашу або іншу церкву, бо такі люди забувають про дух християнської любові і про послання Церкви. Ми повинні один за одного молитись, а отже і вірники мають молитись за своїх священників, щоб Бог послав на священника промінь своєї благодаті, укріпив його в його ділах на користь Святої Церкви, щоб вірно старалися про потреби своїх вірників, для яких Дух Святий встановив їх пастирями Божого народу, щоб благословив їх працю для спасіння кожної людської душі. Вірники мають просити Господа Бога, щоб нагородив священників благомудрістю, благоразумієм і відданістю, щоб нагородив їх даром покори і любові щодо слабих і грішних, щоб сталися провісниками священного життя, бо лише так спільним зусиллям ми зможемо досягти життя вічне.

Ісус Христос много раз закликає нас молитися, кажучи: «Просіть і дасться вам...» (Лк. 11, 9). Хоч Бог нагороджує благодаттю, але одночасно і вимагає, щоб ми просили її, щоб берегли її як найцінніший дар Божий і щоб допомагали своїми молитвами іншим. В Ділах апостольських ми читамо такі слова: «Отож, у в'язниці Петра стерегли, а Церква ревно молилася Богу за нього» (12, 5). Святий апостол Павло у Посланні римлянам отак просить тамтешніх християн: «Благаю ж вас, браття, Господом

нашим Ісусом Христом і любов'ю Духа, — помагайте мені в молитвах за мене до Бога...» (Рим. 15, 30). А коли це потрібно було апостолу, то, напевно, потребує це і нинішній священик, бо не раз стоїть він перед тяжкою і складною проблемою Церкви, яку він не може рішати сам, але з усією Церквою, разом з віруючим народом і за помічі Божої. Ось чому ми маємо всі разом молитися за священиків і за їх пошану!

Прот. Ш. Горкай.

Взаємно переносить тягар

Людина є вершиною творіння і за Божим наміром була створена для суспільства, для спільного життя. При створенні жінки Бог сказав: «Не добре, щоб бути чоловіку самотнім. Створю йому поміч, подібну до нього» (1 М. 2, 18). Але щоб людина була щаслива в людському суспільстві, мусить доцінити його значення і потребу для свого власного життя. Ісус Христос у своєму вченні часто наводить, щоб людина була ласкава до свого ближнього, бо лише тоді може очікувати прояв любові до себе. А людина і сама приходить до цього. Усвідомлює, що без любові людське суспільство не може існувати, а тому людина людині мусить бути братом, другом, помічником, але не ворогом.

Кожна людина желас, щоб їй добре водилось, щоб була щаслива і спокійна під час цього життя на землі. Але це не може забезпечити егоїзм. Тому Спаситель сказав, що треба передусім любити інших людей, свого ближнього, а саме такою любов'ю, яку ми зуміли б проявити самі до себе (Мт. 12, 31; 22, 39). Це другий найбільший Завіт Божий. Тому ми мусимо бути не лише доброзичливими один до одного, але і робити добро, бо всі ми однаково створені Богом для спільного життя на землі.

Серце людське за своєю природою створене для любові, а тому воно не має замикатись до себе. Справжня любов поєднує людей, створює з них одне ціле, в якому кожен може застосовувати свої здатності і збагачуватись дарами і пізнаннями інших. Ця любов базується на взаємності, на сім'ї, між рідними, між друзями, співпрацівниками і між людьми взагалі. Християнська любов починається там, де потрібна безкорислива поміч: починається від стакану води і кінчається пожертвуванням самого себе на благо інших.

Ласкавість — це стан душі, завдяки чому ми здатні виконувати волю Божу. Це високе почуття проявляється в добрих ділах, своєю внутрішньою силою приводить нас до Бога і ближнього і возз'єднує людей дружбою в тому найліпшому сенсі. Ласкавість намагається досягти те, щоб людям добре обходилося, не дивлячись на те, чи це знайомі або незнайомі, близькі або далекі. Так, наприклад, мало коли ми дізнаємось, хто користується результатами нашої праці, або хто є той, що виробив ті предмети, якими

ми користуємось. Навіаки, чим у нас менше любові до людей, тим шкідливіше доходить до падіння, бо стала слабшою у нас сила, яка перешкоджає цьому. Це стосується як матеріальної помічі, так і галузі духовних потреб людини, які ще важливіші, бо від внутрішньої досконалості людини залежне її зовнішнє поведіння. Ісус Христос ставив благодіяння вище жертви, яка без цієї цінливості втрачала свою ціну і значення. Старозавітний пророк Осія це повністю підтверджує у своїй книзі. Хоч жертви були призначені Богом, без нестачі любові до людини не приймались Богом, бо любов до Бога невідділима від любові до людини і в цьому випадку жертви на олтар в Єрусалимі не сповнювали свою ціль. Подібний смисл мають і слова нашого Спасителя Ісуса Христа, які Він скаже на Страшному Суді: «Поправді кажу вам: що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, — та Мені ви вчинили» (Мт. 25, 40). А в своїй проповіді на горі Ісус Христос говорив: «Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога» (Мт. 5, 7). Блаженність — це не пасивна, але активна християнська любов, яка реагує на потреби інших, видить тяжкі хвилини і муки інших і солідарна з ними. Особливим способом Ісус Христос виразив значення любові такими словами: «Новий Завіт Я вам даю: Любіть один одного!.. По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою» (Йоан 13, 34—35). Отже, любов і блаженне серце має нам служити орієнтиром у дальшому житті, щоб досягти життя вічного.

3 життя Пряшівської єпархії

АРХІЕРЕЙСЬКІ БОГОСЛУЖЕННЯ

● Преосвященніший владика Николай у кафедральному храмі св. Олександра Невського у Пряшеві служив св. Літургію за участі пряшівського духовенства 7 і 19 грудня 1980 р.

ЗАСІДАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ХМК

● Преосвященніший владика Николай у супроводі прот. Михайла Кернашевича, директора ЄР в Пряшеві, взяв участь 4 грудня 1980 р. на трудовій нараді Регіонального об'єднання ХМК, яка відбулась в той день в Брно в готелі «Воронеж». Ін-

формацію про діяльність РО ХМК за попередні 4 роки подав голова д-р Ян Михалко, єпископ єв. а. в. церкви. Збори завершилися виборами нової президії РО ХМК.

ВІДХІД НА ПЕНСІЮ

● О. прот. Петро Баяй, настоятель приходу у Вернарі Попрадського округу, першим січнем 1981 року наступив на пенсію. За його дотеперішню працю на Ниві Господній Єпархіальна Рада в Пряшеві виражає щирю подяку і бажає йому до дальших років життя на заслуженому відпочинку міцного здоров'я і щедроту Божої благодаті.

МК

3 життя Михалівської єпархії

ТРУДОВА НАРАДА

● У вівторок, 9 грудня 1980 р. у Михалівцях відбулось чергове засідання православного духовенства Михалівської єпархії. По молитві на раду духовенства відкрив о. прот. Юрій Цап, окружний архідекан. Після того присутні заслухали доповіді, лекції і вісті. Лекцію на тему «Благодять освячує» зачитав о. Василь Дацей, настоятель православного приходу в Земплінському Градішті. Доповідь на тему «Конференція про європейську безпеку і співпрацю в Мадриді» зачитав настоятель православного приходу у Руському Грабівці о. прот. Штефан Циба. Окружний архідекан о. прот. Юрій Цап говорив про конкретні консолідаційні і економічні завдання на наступний період. В дискусії

прозвучало багато пропозицій і ініціатив, дискусія була ділова і торкалась конкретного життя на приходах. Преосвященніший владика Никанор, єпископ Михалівський, оцінив нараду і дотеперішню діяльність духовенства, закликав його, щоб свідомо виконували свої обов'язки як релігійні, так і громадські.

АРХІЕРЕЙСЬКІ БОГОСЛУЖЕННЯ

● У суботу, 6 грудня 1980 р., Преосвященніший владика Никанор разом із духовенством служив архієрейську св. Літургію у православному кафедральному храмі в Михалівцях на честь свята св. Миколая. Архієрейські богослуження він служив і в неділі 7 та 21 грудня 1980 р.

● Преосвященніший владика Никанор з нагоди славного свята Різдва Христа служив такі богослуження: у передвечір Різдва Ісуса Христа, тобто 24 грудня 1980 р. (за новим стилем) служив у кафедральному храмі в Михалівцях велике повечеріє з утринню. 25 грудня 1980 р., тобто в перший день Різдва, Преосвященніший владика Никанор разом з духовенством служив торжественну архієрейську св. Літургію у кафедральному храмі в Михалівцях. У різдвяних богослуженнях брало участь много православних віруючих як з Михалівців, так і з околиці. Проповідь з нагоди свята говорив о. прот. Штефан Горкай, настоятель храму. Нарешті вірників з нагоди славного свята поздоровив і владика, бажаючи вірникам великої Божественної радості, щастя і здоров'я.

● 26 грудня 1980 р., тобто на другий різдвяний день владика прибув у Кошиці, де молився у храмі разом з православними вірниками. Проповідь говорив о. прот. Ян Хома. Слово-вітання говорив і владика Никанор.

● 27 грудня 1980 р., тобто на третій день свята Різдва за новим

стилем, який засвячений в честь пам'яті св. первомученика Стефана, Преосвященніший владика Никанор разом з духовенством служив св. літургію в кафедральному храмі. Проповідь про життя і відданість, про мученичу смерть св. Стефана говорив владика.

● У неділю, 28 грудня 1980 р. владика за участі духовенства служив св. Літургію у кафедральному храмі. Проповідь говорив о. прот. Ян Хома.

ЗАСІДАННЯ ЄПАРХІАЛЬНОЇ РАДИ

● 29 грудня 1980 р. у Михалівцях відбулось пленарне засідання Єпархіальної Ради. По молитвах засідання відкрив Преосвященніший владика Никанор. Звіт про життя Михалівської єпархії зачитав о. прот. Ян Хома, директор ЄР. Дискусія розгорнулась до актуальних питань життя єпархії. На завершення засідання Преосвященніший владика Никанор оцінив дотеперішню роботу ЄР, подякував присутнім за активну участь і пожелав їм благословенного Нового 1981 року. Молитвою «Достойно есть» засідання закінчилось.

Я. Х.

ДАРИ НА ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКОВНУ ПРЕСУ НАДІСЛАЛИ ТАКІ НАШІ ЧИТАЧІ:

віруючий з Удоля — 100 Кчс, Анна Шутакова, Борів — 100 Кчс. Михайло Кортига, Борів — 50 Кчс, Федір Русинко, Вранов — 50 Кчс, віруюча Марія з Микової (нечітке прізвище) — 25 Кчс, Анна Калинякова, Микова — 20 Кчс, сім'я Федоркова, Братіслава — 100 Кчс, Православний приход у Левочі — 200 Кчс, православні віруючі з Ластовець — 270 Кчс, Андрій Руснак, Ластовець — 50 Кчс, Михайло Руснак, Конюш — 50 Кчс, віруюча із Слов. Нового Места — 100 Кчс. Щиро дякуємо!